

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 11
Marraskuu

TOIMITTAJAT:
JOHN SUNDBERG HUUGO NYBERG
Vastaava. Toim. sihteeri.
Johannesentie 4.
puh. 8154.

28:s vuosik. 1923.

— Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa. — Hinta 10 mk. koko vuodelta. —

Huugo Nyberg.

Vanha ystävä.

Muistan niin hyvin erään kauniin toukokuun illan v. 1900, kun tulin puheillesi Mikkelin pappilaan. Koulumme ensimmäiset opilaat olivat konfirmeerattavat, ja siihen tarvitsimme pappia. »En minä osaa», »Kyllä osaat, jos vaan puhut helppoa kieltä, selvästi ja hitaasti», sellaista se meidän keskustelumme taisi aluksi olla. Itsekseni ajattelin, että tuosta miehestä varmaan tulisi kuuromyökkäin opettaja, kun ei luule suuria itsestään, jos vaan saisin hänet asiaan innostumaan. Pitkän keskustelun jälkeen sain

Huugo Nyberg.

sinut vihdoin taipumaan. Tämä toukokuun ilta tuli sitten käännekohtaksi elämässäsi. Tullit koulullemme, aloit auskultoida, sydämesi lämpeni, innostuit, perehdyit, syvennyit. Minä olin voittanut. Maamme kuuromyökät olivat saaneet itselleen papin ja ystävän, ja minäkin ystävän. Minä puolestani toivon, ettet sinä iltana tekemääsi päätöstä ole katunut.

Siitä illasta on vuosia vierinyt yli 23. Vuosien vierieissä olet työhösi yhä syventynyt, sydämesi lämmöllä olet siihen antautunut, aineellisesti paremmat paikat eivät ole viekotelleet sinua pois siitä työstä, johon

Mestaris on sinut asettanut. Minä tiedän, että työsi usein on ollut vaikeaa, onhan se ollut uranaukaisijan raskasta työtä. Mutta onhan se samalla ollut kiitollista työtä. Nyt sinulla on ympärilläsi niin suuri joukko ystäviä koko maassamme, joiden rakkauden ja luottamuksen olet voittanut. Senhän he ovat sinulle niin monta kertaa sekä sanoin että toin ilmaisseet. Ja vielä on sinulla tietoisuus siitä, että olet Mestarin avulla koettanut kylvää »jaloa kylvöä». Siinä on sinulla yllin kyllin.

Vanha ystävä. Koetit paeta merkkipäivääsi Lundiin. Se oli niin sinun tapaistasi. Tiesim mehän kaikki, ettet voinut sinne jäädä. Ja ethän voinut meidän ajatuksiamme paeta. Kaikki me, ystäväsi, olimme ajatuksissamme 16 p. lokakuuta luonasi toivomassa sinulle kaikkea sitä hyvää, jota vaan ystävä ystävälleen toivoivat. Toivoimme sinulle voimia, terveyttä ja jatkuvaa Jumalan siunausta työssäsi.

Merkkipäivänäsi kiitan sinua myös minulle osoittamastasi ystävyystestä. Ystävyystemme on vuosien vierieissä vaan lujittunut. Kiitos leikistä ja tosista. Ja kiitos laulustasi, jolla kodissamme olet mieliämme virkistänyt. Jumala työtäsi edelleen runsaasti siunatkoon.

Iivari Savolainen.

Jokioisten Pienviljelijäkoulun kotitalous- ja kasvitarhakurssin ajoilta.

Terveisiä Jokioisten Pienviljelijäkoululta, vaikka liiankin myöhään, koska siellä olo-aikanikin on jo ohi, mutta onhan aikaa nyt paremmin kuin silloin ja niin rupesin kirjoittamaan siellä oloista.

Ensiksi tahdon lausua sydämelliset kiitokset Turun k.m. koulun joht. J. E. Pesoselle siitä kun toimitti meille k.m.:lle niin oivallisen, uuden koulun „vanhan Heimarin“ tilalle, jonka olimme menettäneet sekä Jokioisten Pienviljelijäkoulun Johtaja Ilmari Relanderille — joka mielihyvällä ja auiliisti suostui kouluunsa ottamaan kuurojakin oppilaisi —.

Niin, kotitalous- ja kasvitarhakurssit tytöille alkoivat J. P. k:lla 7 p:nä toukok. 1923, kuten oli entuudeltaan ilmoitettu. Näille kurseille saapui nykyään 24 oppilasta, joista vain 2 kuuromykkää: Sandra Lahnalampi ja allekirjoittanut. — Kuka voisi sen arvata, millainen mielemmme oli, kun pääsimme opiskelemaan kuulevien rinnalla! — — Kun ensi silmäyksen loin koulutaloon, tahtoi pääni mennä pystyyn ylpeydestä, sillä koulurakennus itse oli komea ja erittäin puoleensa vetävä, kaunis kivirakennus männikön siimeksessä eräällä kalliolla. Ja vihdoin, kun koulun oven avasin, oli vastassa ystävällinen johtajatar Esteri Härkälä ja niin ystävällisin vastaanoton sain tulla sisälle. Heti oli siellä kaikki uskomattoman kodikasta ja viihtyisää, että minun sitä piti ihmetellä. — Jonkun juhmallisuuden jälkeen alkoi vasta työt ja annettiin opetusta kotitaloudessa, kasvitarhassa, eläinsuojissa y.m. sekä myös monissa eri-aineissa tietopuolista opetusta, joista jo aikaisemmin on kerrottu tässä lehdessä. Hauska oli meistä k.m.:stä oppia kaikkea, sillä saimmehan siellä paljo uutta oppia, mutta ilman käytännöllisiä töitä olisi oppimme jäänyt laihaksi. Siksi olikin se hyvin tarpeellinen, kun siellä opetettiin käytännöllisiä aineita tietopuolisten ohella. —

Kesäk. 1 p:stä elok. 13 p:ään, siis 6 viikkoa oli koulussamme loma-aika, jota kaikki oppilaat — paitsi kahta — menivät koteihinsa viettämään. Sandra Lahnalampi allekirjoittaneen kanssa, emme ottaneet lomaa huomataksemme, vaan jäimme sen ajaksi koulun työhön, jonka ajan miltei kokonaan saimme työskennellä kasvitarhassa, eikä loma-aikakaan ollut sitten muuta kuin oppi-aikaa, kun silläkin ajalla oli puutarhuri töitämme ohjaamassa.

Hauskasti oli kulunut meistä lomakin ja muuten erinomaisen hyvin, kun saimme aina kahden aamusta iltaan aherrella luonnon helmassa, josta ajasta jäi meille monta kaunista muistoa, jotka tässä täytyy jättää kertomatta. —

Loman jälkeen, siis elok. 13 p:nä jatkettiin taas samoja kurseja, jolloin opetuskin oli vain jatkoa kevät-kurssiin. Näille kurseille tuli myös muutamia uusia oppilaita, kun taas kaikki kevät-kurssien oppilaat eivät enää palanneet. — Näillä syyskursseilla saimme myös paljo uutta oppia, mitä syksyyn kuuluu. M. m. saimme oppia panemaan säilöön erilaisia marjoja ja korjaamaan keittiökasvit kasvitarhasta talven varalle. Olihan hauska syksyllä „niittää“, minkä keväällä olimme kylväneet. —

Jos vielä huomioon ottaisin monet juhla-hetket ja yhteiset retket koko kurssien ajoilta, olisi niitä mahdoton kertoella tässä lehdessä, ne kun ovat täynnä ohjelmia ja kertomuksia ja paljon hauskuutta, jota en voi kuvaella. Lyhyesti vain mainitsen, että kesäk. lopulla oli Pienviljelijäin retkeilyt ja juhlat pienviljelijöille ja elok. 20 p:nä Emäntäpäivät ja retkeilyt pienviljelijäin emännille. Paitsi näitä, vietimme myöskin muita juhlia, etupäässä n. k. illanviettojamme, joihin ihmiset koulun ulkopuoleltakin olivat tervetulleita.

— Kerran teimme J. P. k:n kesäkurssilaiset kahden opettajan johdolla oikein hauskan opintomatkan moneen paikkaan maatumme, josta teen myöhemmin matkakertomuksen tässä lehdessä.

Monessa kohden tätä kirjoitustani huomaatte, miten hyvin me kuuromykkät olemme viihtyneet kuulevien parissa ja sitäpaitsi on meillä ollut hauskaa seurustella kuulevien tovereitemme kanssa. Varsinkin oli koulun opettajisto hyvää ja ystävällistä, ja tulimme hyvin toimeen heidän kanssaan. Itse koulun Johtaja I. R. tunsin niin hyvin kuuromykkiä ja oli hän tarmokas ja hauska johtaja. Vaikealta tuntui meistä lokak. 3 p., kun sinä päivänä piti erota niin rakkaaksi käyneestä koulustamme ja se jätti meihin unhoittumattoman muiston, jota me — kaksi ensimmäistä k.m.:ää siellä koulussa — tulemme kiitollisuudella muistamaan. — Rientäkää toisetkin kuuromykkät sinne oppimaan, koska ensimmäiset ovat jo olleet ja hyvin toimeen tulleet ja onhan se melkein halpakin koulu, kun viime kurssien ajoilta se tuskin maksoi 1,000 Smk. oppilaalta ja oli koulun apukin kiitettävän suuri, jota siellä silloinkin jaettiin sitä tar-

vitseville. — Siis „ylös oppihin joka mies“. Ja rientäkää myös J. P. k:n kursseille, jos huomaatte edelleenkin sellaisen ilmoituksen tässä lehdessä ja kellä on rohkeutta uskoa itsensä viihtyvän kuulvien parissa.

Impi Jokinen.

Frans Leijon.

Jatkoa.

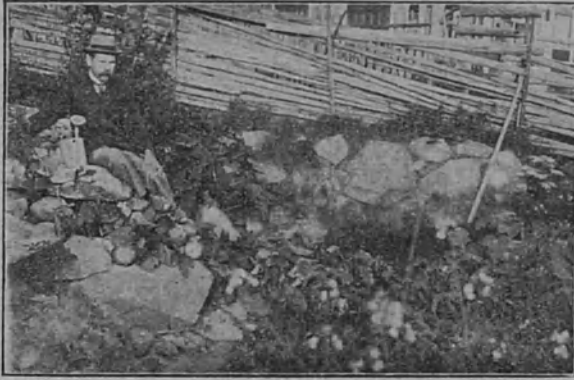
Muutamia vuosia myöhemmin kuoli Fransin suojelija, neiti Heikel, äkkiarvaamatta sydänhalvaukseen. Kova isku oli Fransille tämä kuolin-sanoma. Hän tunsu ja käsitti täysin miten yksin hän nyt oli maailmassa, ilman omaisia, kykenemättä itse elättämään henkeään. Täysin välinpitämättömänä kaikesta istui Frans syviin mietteisiin vaipuneena haluamatta ryhtyä mihinkään työhön. Neiti Heikelin hautajaistilaisuudessa hän kuitenkin jaksoi ikäänkuin herätä eloon ja haudalla kertoi hän miten vainaja oli ollut hänelle äidin sijaisena, joka oli opettanut häntä tuntemaan ihmisarvonsa sekä johtanut hänet tuntemaan ja rakastamaan Jumalaa. Nytpä tahtoi hän siis hyvän tekijänsä haudalla kiittää Jumalaa kaikesta siitä, mitä hän tältä vainajalta oli saanut, kaikesta mitä hän oli ollut hänelle.

Eläessään oli neiti Heikel ilmaissut aikovansa testamentilla määrätä osan omaisuudestaan hänen kuolemansa jälkeen rahastoksi, jonka koroilla ylläpidettäisi Fransia sekä avustettaisi hänen entisiä oppilaitaan. Mutta testamenttia ei oltu ehditty laatia ennenkuin odottamaton kuolema katkaisi elämän langan. Neiti Heikelin lähimmät omaiset, jotka tiesivät vainajan aikeen sekä aina mielenkiinnolla olivat seuranneet hänen harrastuksiaan yhteiskunnan kovaosaisten keskuudessa, toteuttivat hänen toivomuksensa ja jättivät »Kuuromykkäin Auttajayhdistyksen» hoidettavaksi 27,000 mk. »Frans Leijonin rahaston» nimellä. Rahaston koroilla on ensi sijassa avustettava Frans Leijonia. Näin poistuivat Fransilta lähimmät leipähuolet. Saatuaan tietää tästä alkoi Frans vähitellen toipua surullisista mietelmistään vaikkakin hän syvästi kaipasi poismennyttä rakastettua huoltajaansa.

Frans jäi asumaan yhä edelleen entiseen ko-

tiinsa Forsbyhyn. Täällä koetti hän työskennellä voimainsa mukaan. Hyvät ystävät toimittivat hänelle yhä uusia sorvausmalleja, esim. kolmihaaraisen kynttiläljalan, kellonpitimen, sukan parsimissien, rihmarullatelineen samettityynyneen y. m. somia pikkuesineitä. Fransin ympäristössä kasvoivat isännän tyttären lapset, joista hän sai hyvää seuraa, sillä Frans oli erittäin lapsirakas. Kun lapset olivat oppineet lukemaan, niin lukivat he Fransillekin sanomalehtiä ja kirjojaan siten, että he sormiaakkosilla tekivät kirjainmerkkejä hänen käteensä. Näin saattoi Frans seurata aikaansa. Ja kun luetussa esiintyi uusi, tuntematon sana kirjoitti hän sen heti muistikirjaansa kysyäkseen kaupungissa käydessään entisiltä opettajiltaan niitten merkitystä. »Sanakirjanaan» käytti Frans opettajiaan koululla, jossa hän tietystikin oli kuin omassa kodissaan konsanaan. Sokeain kirjoja ja lehtiä sai hän Helsingistä ja niitä luki hän halulla.

Tie Forsbystä kaupunkiin on noin 13 km. pitkä. Frans tuumaili, että kun toisetkin tekevät kaupunkimatkansa polkupyörällä, niin miksei hänkin. Hän oli itse suunnitellut sopivan polkupyörän itselleen. Kerran käydessään kaupungissa pyysi hän, että joku auttaisi häntä ostamaan pyörät, ruuvit, mutterit ja muut tarvittavat polkupyörän osat. Saatuaan näin tarpeet ostetuksi meni hän takaisin kotiin ja rupesi kokoonpanemaan pyöränsä omien »riitinkiensä» mukaan. Frans mietti ja kokeili ja työskenteli uupumatta. Tarmokas ja kestävä kun hän on ei hän hellittänyt ennenkuin pyörä todella syntyi. Ja ei aikaakaan kun eräänä päivänä koko Pietarsaaren kuuromykkäinkoulu oli »hämmästyksestä haljeta» Fransin ajaessa itsetekemällään pyörällä koulun pihaan pienen pojan ohjatessa kulkua etuistuimella. Sokea, kuuro ja mykkä oli ajanut 13 km. omatekoisella polkupyörällään! Koneessa oli 3 pyörää sekä 2 istuinta ja ohjaustankoa. Etuistuimella istui pieni poika ohjaajana ja takaistuimella Frans itse polki. Etu- ja takaohjaustangon yhdisti toisiinsa hieno teräslanka. Siitä tunsu Frans mihinpäin näkevä ohjaaja suuntasi pyörää, jotta Franskin osasi sinnepäin kääntää ohjaustankoa. Kone oli siistin ja hauskan näköinen ja tuotti tekijälleen suurta kunniaa. Sitten valokuvattiin itse mestari istuen ylpeänä tekeleensä päällä. (Joku aika siten rikkoutui pyörän haarukka eikä Fransilla ole ollut varaa nykyisenä kalliina aikana ostaa uutta,

Frans Leijon tomaatteineen ja pumppuineen.

joten pyörä nykyisin, ikävä kyllä, on käyttökelvoton.)

Kerran taas kaupungissa käydessään pyysi Frans avustusta erästä toista yritystä varten, jonka hän itsekseen oli keksinyt ja suunnitellut. Hän oli nim. miettinyt miten päästä ajatustenvaihtoon henkilöitten kanssa, jotka eivät osanneet sormiaakkosia eivätkä taitaneet viittomaakieltä. Aate oli hänen omansa ja jokseenkin yksinkertainen. Hän oli suunnitellut kaivertaa metallilevylle tavalliset kirjainakkoset, mutta samalla painaa jokaisen kirjaimen alle pistekirjaimet eli sokeainakkoset. Eräs kultaseppä valmisti tällaisen kirjaimiston Fransin suunnitelman mukaan ja nyt oli hän onnellinen mielestään. Nyt saattoi hän metallilevynsä avulla keskustella kenen kanssa halusi. Siitä pitäin on Fransilla aina mukanaan tämä levy ja tavatessaan ihmisiä ottaa hän sen heti taskustaan ja niin saadaan keskustelu heti alkuun. Sanottakoon tässä, että Fransilla riittää pakinaa ja kysyttävää niin kauan kuin toinen vaan jaksaa vastata.

Kerran pyysi Frans päästä lasinleikkaajan luoppiakseen lasinleikkausta. Kun kysyttiin miksi Frans tahtoi oppia juuri tätä taitoa vastasi hän, että hänkin tahtoi tulla »mestariksi» ja lasimestarin arvonimi tuntui hänestä erikoisen hienolta. Monesta tuntui, että Frans nyt pyrki korkeammalle kuin siivet kantoivat, kun hän, sokea mies, halusi ruveta pitelemään niin haurasta ainetta kuin lasia. Mutta Fransin pyrkimys lasimestariksi ilmaisi vain hänen oman kykynsä arviointia, sillä totta on, että vain ani harvoin mitkään työtartteet särkyivät hänen käsissään, sillä niin taitavasti hän niitä osaa pidellä. Frans sai kun sai oppia lasinleikkausta ja myöhemmin elä-

mässä on hänellä ollut suurta hyötyä siitä. Onpa hän oppinut paikkaamaan särkyneitä porsiini-astioitakin liimalla, jonka hän itse valmistaa.

Tällä hetkellä voi Frans komeilla useammalla-kin »mestarin» arvonimellä. Hän on sorvarimestari, lasimestari ja puutarhamestariakin. Viimeksimainittu arvonimi viittaa mille alalle hänen pääharrastuksensa nykyään suuntautuu. V. 1917 elintarvepulan ollessa kaikkialla korkeimmillaan, sai Franskin tietää, että ihmisiä kehoitettiin viljelemään juuri- y. m. kasvia enemmän kuin ennen. Hänelle kerrottiin miten elintarpeitten hinnat kohosivat kohoamistaan. Sanomalehtien ja kirjasten avulla sai hän neuvoja ja ohjeita puutarhaviljelykseen. Vähitellen heräsi hänessäkin halu koettaa miten ehkä hänkin voisi onnistua juurikasvien viljelijänä. »Kun ihminen vaan kylvää siemenet maahan, niin kylläkai Jumala ne kasvattaa ilman maksua» mietti Frans. Ja samalla oli hän tehnyt päätöksensä. Samoihin aikoihin sai hän käsiinsä Ossian Lundenin kirjasen »Puutarhaviljelijä». Uusi ala avautui siinä Fransin tiedonhalulle. Ystäväin avulla, jotka vuorotellen lukivat yllämainitun kirjan sanasta sanaan hänelle kannesta kanteen sai hän useita opetuksia puutarhanhoidon alalta. Isäntäväki antoi hänen muokattavakseen hyväntahtoisesti palasen puutarhamaata. Kirjan ohjeitten mukaan valmisti hän itselleen useita taimilavoja, leikkasi itse ruudut lavojensa laseihin sekä vielä parantelikin taimilavarakennetta itsekeksimällään, sangen järkevällä ilmanvaihtolaitteella.

Lavojen valmistuttua kirjoitti hän ystävilleen Helsinkiin ja Turkuun sekä pyysi heitä avusta-

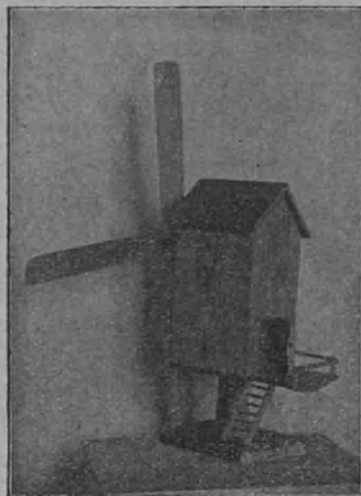
Frans Leijon puutarhatuotteineen.

maan ostamalla erilaisia siemenlajeja, joita hän aikoi ruveta viljelemään. Paitsi tavallisimpia juurikasveja päätti hän ruveta viljelemään kurpitsoja, tomaatteja ja kurkkuja. Vielä herneitä, papuja, dilliä, persiljaa ja tupakkaa aikoi hän kasvattaa vaikka ei itse olekaan tupakkamies. Frans itse kylvi, kasteli, kitki ja hoiteli mallikelpoisesti istutuksensa. Ensi vuoden sato oli yleensä varsin tyydyttävä sekä kehoitti se tätä uutta puutarhuria jatkamaan yrityksiään. Seuraavana vuonna laajennettiin kasvimaata ja omien laskelmiensa perustuksella päätti Frans ottaa siemenviljelyksen ohjelmaansa. Sattumalta osui eräs puutarhanhoidon neuvoja Vaasasta käymään tuona kesänä Fransinkin kasvimaalla. Hän merkitsi sen kirjoihinsa ja kehoitti Fransia lähettämään puutarhansa tuotteita näyttelyyn Vaasaan. Frans teki työtä käskettyä ja sai II palkinnon puutarhansa hoidosta. Silloin tunsu Frans-tarhuri olevansa aikalailla tyytyväinen. Siemenviljelys onnistui myös hyvin ja tämä sokea kuuromykkä tarhuri rupesi myymään turnipsin ja nauriin siemeniä paikkakunnan talollisille. Omiksi tarpeikseen oli hänellä sitäpaitsi useammanlaatuisia siemeniä.

Vuosi vuodelta on Fransin puutarhanhoito yhä menestynyt ja parantunut iloksi ja hyödyksi hänelle itselleen ja toisille. Koko sielullaan on hän kiintynyt kasvimaahansa ja seuraa jokaisen taimen kehitystä rakkaudella ja huolella. Istuttaessaan taimiaan liikkuu hän tavattoman varovasti.

Frans Leijonin työkalukaappi.

Frans Leijonin tekemä tuulimylly

Kun kerran kysyttiin miksi hän on niin varovainen, niin vastasi hän: »minä luulen, että jos minä loukkaan taimien juuria sattuu niihin yhtä kiipeästi kuin jos joku astuisi minun jaloilleni.» —

Kesällä v. 1920 matkusti Frans Jyväskylään tapaamaan erästä vanhaa ystäväänsä. Siellä sai Frans käydä tutustumassa m. m. seminaarin puutarhaan ja ansariin. Suurella mielenkiinnolla koetteli Frans kaikkia kasveja ja tunsu joukosta vanhoja tuttuja. Ansarissa tapasi hän erään oudon ja tuntemattoman kasvin. Hän koetteli sitä ja tiedusteli uteliaana sen nimeä. Kun sanottiin, että se oli meloonin taimi tempasi hän kauhistuneena kätensä irti kasvista. Kun kysyttiin miksi hän tuota tainta pelkää vastasi Frans: »olen lukenut, ettei koskaan saa käsin kosketella meloonin lehtiä sillä ne kuolevat siitä.» Puutarhuri, joka seurasi mukana hämmästyti vastausta ja ihmetteli että tämä sokea ja kuuromykkä mies tunsu tuon seikan, jota moni näkevä ja kuulevakaan ihminen ei tunne.

V. 1922 pidettyyn Tampereen yleiseen teollisuusnäyttelyyn lähetti Frans näytteille keinu-tuolin, kynttiläjalan, lankarullapitimen sekä erinäisiä muita pikkuesineitä. Teoksistaan sai hän ensi-palkinnon. Sen hän kyllä ansaitsikin, sillä niin hyvin tehtyjä ne olivat.

Kuten jo mainittiin on Frans lukenut kokolailla paljon. Hän on tutustunut useitten sekä vanhempain että uudempain kirjailijain kuten esim. Topeliuksen, Runebergin, Selma Lagerlöfin, Björnstjerne-Björnsonin, Heidenstamin, Hertzbergin, Petrus Nordmanin y. m. teoksiin. (Frans on saa-

nut opetuksensa ruotsinkielellä). Kirjoja on hän saanut lainata Sokeain yhdistyksen kirjastosta Helsingistä. Fransilla on omiakin kirjoja, jotka hän on moneen kertaan lukenut, esim. Psalmit, Esain kirja, kaikki neljä evankeliumia ja suurin osa U. Testamentin kirjoja. Runebergin teoksia omistaa hän »Hirvenhiihtäjät» sekä O. Lundénin »Puutarhavielijä», joista kaikki, paitsi viimeksi mainittu, ovat painetut sokeain kirjaimilla.

Frans elää omissa pikku maailmassaan ja sielutä tekee hän useinkin retkeilyjä mielikuvituksen maailmaan, johon hänkin rakentelee pilvlinnojaan. Viime aikoina on hänen mielikuvituksissaan hämmöittänyt oma, pieni mökki puutarhamaan keskellä jossakin Etelä-Suomessa. Etelään hän pyrkii siksi, että siellä aurinko paistaa niin lämpimästi ja kaikki kasvit hänen puutarhassaan kasvaisivat ja kantaisivat hedelmiä paremmin kuin Pohjanmaalla. Hänen korkein ilonsa on saada kertoa ystävilleen kasvitarihastaan, sen antamista sadoista sekä kokeiluistaan kasvien viljelyksessä. Silloin loistavat hänen kasvonsa ja saattaa hän kertoa siitä tuntimääriä yhtämitta väsymättä.

Kaksi viimeistä vuotta on Frans asunut Bennäsissä vanhan hoitajattarensa sukulaisten luona. Siellä on hänellä hyvä koti, missä hän elää onnellisena ja tyytyväisenä. Hänen tapansa muutoin ei olekaan valittaa koskaan. Uutta testamenttiansa rakastaa hän ja ammentaa usein kirjojen kirjasta voimaa ja ravintoa sielunelämälleen.

Kuuromykkäin Jouluku

ilmestyy joulukuun alussa hyvin runsaasti kuvitettuna ja paljon sisältävänä. Turun k.m. johtaja Pesonen on kirjoittanut siihen kauniin kertomuksen. Johtaja Savolainen kertoo muistojaan Mikkelin k.m. kokouksesta (monia kuvia). Maisteri E. Engblom kirjoittaa juhannuksenvietostaan Saksassa viime kesänä. Ruotsinmaalainen k.m. opettajatar M. Brandt kirjoittaa pyhästä Birgittasta, jonka 550 vuotismuistoa viime kesänä vietettiin m. m. Suomessa Naantalissa. Rouva Jenny Paulaharju kertoo ennen tuntemattomasta k.m. taidemaalariesta, joka eli viime vuosisadan alkupuolella

Raahessa ja opettaja S. Paulaharju esittää hauskasti Pettuleivän historiaa. Johtaja, maisteri U. Kahma on kirjoittanut »Ylös orjuudesta» nimisen opettavan kertomuksen. Sen lisäksi on vielä muitakin kirjoituksia. Joululehtemme lupaa tänä vuonna ilmestyä oikein rikassisältöisenä ja runsaasti kuvitettuna. Rientäkää siis hyvissä ajoin tilaamaan sitä ja myymään sitä kuuleville. Kirjoittakaa toimitukselle kuinka monta lehteä te tahdotte myydä: 10 tahi 30 tahi 100 tahi 500 kappaletta. Toimitus lähettää sitten teille lehdet ja te lähetätte rahat toimitukselle. Lehti maksaa 5 mk. kappaletta. Jos myytte 10 kappaletta niin saatte 1 ilmaiseksi, 20:stä saatte 2 ilmaiseksi j.n.e. Palkintoja jaetaan parhaille myyjille. Katsokaa tarkkaan ilmoitusta toisessa paikassa tätä lehteä.

Osoite »Kuuromykkäin Jouluku»
Johanneksentie 4, Helsinki.

Tietoja kotimaasta.

Riihimäeltä. Sunnuntaina 28 p. kello 12 alkoi Riihimäen kuuromykkäin yhdistyksen 10 vuotisjuhla Eteläpiirin kansakoululla. Kuuromykkiä oli saapunut runsaasti. Sali oli juhlan kunniaksi vaatimattomasti koristettu sinivalkoisin värein, kukin ja männyn oksin.

Katajaseppelein ympäröity vuosiluku 1913—1913 koristi puhujapöytä. Suuri lumivalkoisin liinoin koristettu pöytä, jolla komeili juhlaherkut, seisoi keskellä salia houkuttelevana. Vieraat lausui lämpimin sanoin tervetulleiksi yhdistyksen puheenjohtaja Lauri Vainola ja samalla kertoen hieman muistoja 10 vuotiselta taipaleelta. Herra Sundberg esiintoi K.m. liiton onnittelut 10 vuotiaalle. Puhuen samalla että silloin v. 1913 kun yhdistys perustettiin Suomi oli vielä Venäjän orjuudessa eikä meillä ollut omia sinivalkoisia värejä.

Nyt 1913 viettää yhdistys 10 vuotisjuhlaansa vapaassa itsenäisessä Suomessa.

Sattuvasti oli yhdistyksen vuosiluku koristettu katajan oksilla kuvaten sitkeyttä, millä kataja elää ja lisääntyy huolimatta siitä että sitä revitään ja poljetaan

Yhdistyksen varapuheenjohtaja omisti lämminhenkisen puheensa yhdistyksen perustajalle ja monivuotiseille puheenjohtajalle Lauri Vainolalle. Lauri Vainola oli ensimmäinen, joka kokosi Riihimäellä hajallaan asuvat kuuromykkät yhteen ja laski perustuksen Riihimäen kuuromykkäin yhdistykselle. Kymmenen raskasta-pitkää vuotta on hän uskollisesti väsymättä työskennellyt usein epäkiitollisessa toimeissaan. Hän on antanut kaikkensa nöyrästi ja ilmaiseksi yhdistyksen hyväksi. Puheen jälkeen kohotettiin Lauri Vainolalle kolmikertainen Eläköön. Herra M. Mikkolainen esiintoi Tampereen k.m. yhdistyksen onnittelut ja puhui lupauksen täyttämistä. Herra Karilas piti laajan ja valaisevan esitelmän Suomen kansasta ja Suomalaisesta sitkeydestä. Esitelmää seurattiin mielenkiinnolla.

Puheiden sarjaa tuli koko juhlan ajan eri henkilöiden taholta. Emäntien valmistavat maukkaat virvokkeet sulivat kuin kuumille kiville.

Lopuksi juhlijat ikuistettiin. Juhla oli harvinaisen onnistunut ja osanottajat saivat viedä kauniin muiston juhlasta siirtyessään kotoisille askareilleen.

„Kynä.“

Mäntän seudun kuuromykkäin työseura perustettiin tammikuussa 1922. Sen aiheutti osaksi tällä paikkakunnalla asuvain k.m. halu silloin tällöin saada tavata toisiansa ja toistensa omaisia sekä vaihtaa ajatuksia kunkin omista ja kaikkien yhteisistä harrastuksista, ja osaksi myöskin halu pienellä avustuksella tukea vanhain kuuromykkäin kotia Ävikissä. Hankkeen alkuunpanijana ja sittemmin innokkaana puheenjohtajana on ollut Hilda Melanen, Mäntästä. Varaston- ja rahastonhoitajana on ollut rouva Hanna Salo, myöskin Mäntästä.

Työseuraan on kuulunut 8 kuuromykkää, joista Kuorevedestä 2, ja Vilppulasta 1, ja noin 10 kuulevaa. Toivottavasti se viimeinen lukumäärä saadaan kasvamaan kun seuran harrastus ehtii tulla tunnetuksi.

Kokoukset, joita on ollut noin joka toinen kuukausi, ovat pidetyt enimmäkseen Mäntän pappilassa, mutta on joskus joukolla käyty myös Vilppulan ja Kuoreveden pappiloissa sekä jäsenten kodissa Mäntässä, ja Kuoreveden Seppälässä. Myöskin on kesällä seuranjäsenet toimeenpanneet hauskoja moottoriveneretkejä niin Keuruun, kuin Kuoreveden järville. Hilpeän mielialan vallitessa nautittiin jossakin järven rannalla olevassa talossa kahvia, ja kisailtiin raikkaan luonnon helmassa.

Kun seuralla ei ollut ensinkään mitään pohjarahastoa, ostivat jäsenet itse ensimmäiset käsityötarpeet. Toiset kutoivat sukkia, toiset neuloivat linnavaatteita, toiset taas pitsiä virkkasivat, sekä k.m. pojat tekivät tuhisista kunnia tavaraita ja puista leikkikaluja, saavia y.m. Työn tuloksena saatiin myyjäisistä, jotka syksyllä 1922 pidettiin Mäntän seurakuntapiiriin myyjäisten yhteydessä, 408 markkaa, josta 300 markkaa lähetettiin Ävikin k.m. kodin hyväksi. Tänä vuonna toivotaan jo päästävän parempiin tuloksiin.

Kokouksien ohjelmassa on ollut työskentelyn ja rattoisan vapaan seurustelun ohella joskus puhe kuuleville, joskus viittomalla k.m.lle, laulua, jotka kuulevat lauloivat, kuuromykkäin seuraten kirjoista y. m. Virkistävästi ovat ne vaikuttaneet mukana oljoihin eikä omaa iloansa vailla ole sekään tieto että saadaan, vaikkapa vaatimattomastikin, auttaa k. m. yhteistä asiaa.

Mukana ollut.

Nikkarilan Kuurom. Talouskoulusta saivat päästötodistuksen lokakuun 31 p:nä seuraavat 10 oppilasta:

Anna Eskelinen (meni kotiinsa), Martta Hakkarainen (meni kotiinsa), Elli Lydia Joensivu (meni palvelukseen Paraisiin Pirkkalan taloon), Anna Judith Kokkonen (meni kotiinsa), Tyyne Maria Majakangas (meni kotiinsa), Tyyne Josefina Myllyharju (meni palvelukseen Tyrvään Sammaljoelle), Laina Siviä Ronkainen (meni palvelukseen Paraisiin), Vieno Marjana Salminen (meni kotiinsa), Eeva Toivanen (meni kotiinsa), Karin Aleksandra Vilén (jää talousapulaiseksi Nikkarilan K.m. Talouskouluun).

Marraskuun 1 p:nä alkavalle oppikaudelle on hyväksytty oppilaitse:

Laura Vilhelmiina Hakamaa Virroilta, Sanna Maria Heikkinen Muuruvedeltä, Aini Kaunisto Eurajoelta, Elsa Johanna Koivisto Kiikasta, Maria Sofia Myllynen Vahvialasta, Maria Pitkänen Ruskealasta, Ina Dagmar Ruukki Jämsästä, Elsa Tammelin Konginkankaalta, Sanna Martta Vainiomäki Kiikoisista ja Anna Emilia Vichmann Raahesta.

Kuolleita. Kesäk. 26 p. kuoli pitkällistä keuhkotautia sairastettuaan työmiehen vaimo Tilda Neste 41 v. van-

hana. Tilda Neste, omaa sukua Korpinen oli syntynyt Korpilahdella. Käytyään Jyväskylän kuuromykkäinkoulun muutti hän Vaasaan. Siellä oli hän montä vuotta puuvillatehtaassa työssä. Tilda Neste, joka oli hiljainen ja siivo kuuromykkä, jätti jälkeensä lesken ja yhden lapsen.

Juho Leivo. Kuten ennen on lyhyesti mainittu kuoli viime huhtik. 11 p. Taalintehtaalla työmies Juho Leivo. Juho Leivo oli syntynyt Humppilassa. Hän kävi Turun vanhan viittomakoulun ja asui sen jälkeen aluksi kotipiitajässään. Myöhemmin muutti hän Taalintehtaalle. Taalintehdas on Suomen suurin rautatehdas, jossa on monta sataa työmiestä. Siellä oli Leivo työssä 23 vuotta. Tästä ajasta oli hän 16 vuotta rautauunin lämmittäjänä. Se on suuren kuumuuden tähden erittäin rasittavaa työtä. Siinä Leivon terveys vähitellen murtui. Kärsittyään monta kuukautia hivuttavaa keuhkotautia ja munuaistautila kuoli hän 11 p. huhtik. 55 v. vanhana.

Juho Leivo oli kunnan mies. Ahkera ja uskollinen työssään, siivo ja vakava elämässään. Kaikki sekä työnjohtajat että työtoverit hänestä pitivät. Hän oli toisille kuuromykkille aina avulias ja ystävällinen. Hänen kotinsa oli Taalintehtaan ja ympäristön kuuromykkäin kokoontumispaikka.

Leski ja kaksi poikaa jäi suremaan Juho Leivoa. Ja heidän kanssaan kaipaavat ja muistavat häntä monet kuuromykkät ja kuulevat ystävät.

URHEILUOSASTO

Naisten voimistelua. H:gin K. V. ja U. S:ran naisosaston voimisteluharjoitukset on aloitettu viime lokak. puolivälissä. Kaksitoista reipasta naista voimistelee keskiviikkoisin klo 7—8 ill. pastorin rouva Helmi Nybergin johdolla Ratakatu 2:n voimistelusalissa.

Tanskan kuuromykkäin mestaruuskilpailut suoritettiin Aarhus'issa 29. VIII. Tulokas Hans Nissen oli kilpailujen paras mies. Tulokset:

100 m juoksu: A. Petersen, Kööpenhamina, 12,8; 400 m juoksu: H. Nissen, Fredericia, 58,0; 1500 m juoksu: B. Petersen, Fredericia 4,44; 5000 m juoksu: B. Petersen, F.a, 18,74; 4×100 m viesti: „Dovstumania“, Kööpenhamina 51,0; pituus: H. Njssen, F.a, 570; korkeus: H. Nissen, F.a, 165; seiväs: K. Løffgren, Aarhus, 240; kuula: H. Nissen, F.a, 8,57 × 9,47 = 18,04; kiekko: M. Jensen, Fredericia, 26,10 × 22,58 = 48,68; keihäs: H. Nissen, F.a, 32,32 × 29,30 = 61,62.

Kilpailut Helsingissä. Järjestettiin 2. 9. 23 soutu-kilpailu sekä naisille että miehille Vantaanjoella. Parhaat tulokset saavuttivat naisten ryhmässä I p. Astrid Kanerva 5,57 ja miesten ryhmässä I p. O. Lindström 4,56,2.

100 m naisten juoksussa 4. 9. 23 saavutettiin seuraavat tulokset: 1) Anna Södergård 16,0; 2) Alfhild Sjöblom 16,1; 3) Astrid Kanerva 16,2.

Juoksusarjan (400, 800, 1500 ja 5000) tulokset olivat seuraavat: 400 m: J. Luomajoki 61,3; 800 m: Sama 2,18,4; 1500 m: Sama 4,55; 5000 m: G. Örn 17,48.

Kuuromykkäin Joulu v. 1923.

Kuuromykkäin oma Joululehti ilmestyy taas tänäkin vuonna tuomaan hyödyllistä ja huvittavaa joululukemista Suomen kuuromykyille ja heidän ystävilleen. Lehti ilmestyy runsaasti kuvitettuna, m. m. julkaistaan joukko kuvia huomattavammista tapauksista kuuromykkämaailmassa v. 1923, kuten Mikkelin yleisestä k.m. kokouksesta, jatkokursseilta Kuopiossa, Turun piirikokouksesta y. m. Sen lisäksi liittyy kuvia lehden kirjoituksiin. Kirjoituksia ovat luonneet eräät kuuromykkäin opettajat (Savolainen, Pesonen, Paulaharju, Engblom), matkapapit y. m. On toiveita saada ulkomailtakin k.m. opettajilta avustusta. Lehden sisältö on siis vaihtelevainen ja mahdollisimman hyvä.

Kuuromykyt! Ruvetkaa taas tänäkin vuonna, kuten ennenkin, ahkerasti tilamaan ja myymään omaa joululehteänne. Sen hinta on 5 mk. Asiamiehet saavat 1 kappaleen ilmaiseksi jokaisesta myymästään 10 kappaleesta. Ja parhaimmille asiamiehille jaetaan 3 palkintoa, maalaisille erikseen ja kaupunkilaisille erikseen: I palk. 50 mk., II palk. 30 mk. ja III palk. 20 mk. Tilaukset on tehtävä ennen joulukuun alkua osotteella: *Kuuromykkäin Joulu, Helsinki, Johanneksentie 4.* Levittämällä joululehteä teette kuuromykkäin asian tunnetuksi laajoihin piireihin maassamme. — Joululehden julkaisija on Suomen Kuuromykkäin Liitto. Toimituksesta vastaavat J. Sundberg, E. Karilas ja Hugo Nyberg. Kaikki Joululehteä koskeva kirjeenvaihto on osoitettava past. *H. Nybergille.*

Toimitus.

KIITOS.

Täyttäessäni viime lokakuussa viisikymmentä vuotta sain paljon sähkösanomia, onnittelevia, kukkia ja lahjoja kuuromykyiltä ja kuuromykkäin opettajilta y. m. Kaikista niistä lausun tässä sydämelliset kiitokseni. Erityisesti kiitän Suomen Kuuromykkäin Liiton keskushallitusta, Helsingin, Turun, Tampereen, Porvoon, „Heffatan“, Jyväskylän, Vironmaan, Vaasan ja Kuopion kuuromykkäin yhdistyksiä, Mikkelin, Porvoon ja Jyväskylän kuuromykkäin koulun opettajistoja, sekä kaikkia yksityisiä kuuromykkä-maailmaan kuuluvia henkilöitä, jotka minua ystävällisesti muistivat.

Samalla ilmoitan, että herrat *J. Sundberg* ja *E. Karilas* lähetyksenä toivat minulle matkalta kotiin palattuani rahalahjan 3,500 mk. sekä seuraavan kirjeen (adressin):

Herra Pastori!

Teidän puolivatavuotispäivänänne tänään tahdomme me, jotka olemme tulleet tänne seurakuntalaistenne ja kuuromykkäasialle läheisten ystäviennne puolesta yhteisen isänmaamme itä-ösasta, onnitella Teitä, Herra Pastori, mitä sydämellisimmin ja vilpittömimmin. Te astuitte suunnilleen 15 vuotta sitten, Herra Pastori, nykyiseen virkaanne, Suomen ensimmäiseksi julkiseksi kuuromykkäin papiksi. Lukemattomat ovat ne matkat, joilla Te olette liikkuneet seurakuntalaistenne hyväksi. Monet ovat ne kuuromykyt, joille Te olette lausuneet lohdutuksen sanoja. Monet

ovat ne ystävät, joita Te olette ilahuttaneet heidän työssään kuuromykyiemme menestykseksi. Me muistamme myös kiitollisuudella Teidän arvokkaita kirjoituksianne lehdessämme sekä „Kuuromykkäin Joulussa“, jotka ovat opastaneet meitä valkeuden tielle.

Herra Pastori!

Seurakuntalaisinanne ja ystävinänne tahdomme me merkkipäivänne johdosta luovuttaa Teille Smk. 3,500 pohjarahastona määrättävissänne olevaan tarkoitukseen, joka on Teitä lähellä ja tämä rahasto tulee kantamaan Teidän nimeänne osoitukseksi kunnioituksesta ja kiitollisuudesta kohtaanne.

Herra Pastori!

Suvaitkaa ottaa vastaan tämä vaatimaton, mutta sydämestä tuleva hyvää tarkoittava aiheemme, ja me toivomme, että osoittaisitte suosiollista myötätuntoa tämän rahaston tulevaisuudelle ja kehittymiselle.

Helsingissä, 16 p:nä lokak. 1923.

Tästä lahjasta ja kirjelmästä kiitän kaikkia kuuromykyä ja heidän läheisiään. Mieluisa velvollisuuteni on määrätä millä tavalla tämän nimeäni kantavan rahaston varat on vast'edes käytettävä kuuromykyien hyödyksi.

Helsinki marraskuussa 1923.

Hugo Nyberg.

KIITOS.

Kiitän lämpimästi tämän kautta Alavuden kuuromykyä siitä kallisarvoisesta lahjasta, jonka minulle lähettivät.

K. A. Nyman.

KIITOS.

Turun kuuromykkälähetystön lausumista herttaisista ja lämpimistä onnentoivotuksista sekä kauniista kukkalaitteesta 80-vuotta täyttäessäni pyydän täten lausua sulimmat kiitokseni.

Roosa Forstén.

KIHLOISSA

Laina Lammi
Wihtori Ylirönni

Tyrvää

Parkano

VAPAHTAJAN SEINÄKUVIA

kipsistä 32×16 cm. à 25 mk. myy

J. F. TALVIA os.: Kiikka.

SYNTYNYT

Terve veli 2 1/2 v.v. Kallelle

lokak. 8 p:nä

JUHO ja LYDIA SUONINEN Ruskealassa.